O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i
_________A.Safarov
2025-yil "___" _________

ILMIY TADQIQOT METODOLOGIYASI
FANINI BO’YICHA
SILLABUS

Bilim sohasi:	800000-	Qishloq , o‘rmon, xo‘jaligi va veterinariya
Ta’lim sohasi:	810000-	Qishloq xo‘jaligi
	820000-	O‘rmon xo‘jaligi
	830000-	Baliq xo‘jaligi
Ta’lim yo‘nalishi:	70810401-	Agronomiya
	70810402-	O’simlikshunoslik
	70810403-	Organik dehqonchilik va oziq-ovqat xavfsizligi
	70810501-	O’simliklar himoyasi
	70810502-	Entomologiya
	70810503-	Fitopatologiya
	70810601-	Seleksiya va urug‘chilik
	70830101-	Baliqchilik
	70810803-	Chorvachilik
	70810901-	Ipakchilik
	70811805-	Sabzavotchilik
	70811001-	Mevachilik
	70811002-	Uzumchilik va vinochilik
	70811601-	Yer resurslaridan foydalanish va boshqarish.
	70810102-	Qishloq xo‘jalik texnikasini loyihalashtirish va konstruksiyasini ishlash
	70810404-	Agrobiotexnologiya
	70811004-	Issiqxona xo‘jaligini tashkil etish va yuritish
	70811201-	Gidromelioratsiya
	70811203-	Suv kadastri va suv resurslaridan samarali foydalanish
	70820101-	O’rmonchilik
	70810802-	Qishloq xo’jalik hayvonlarining seleksiyasi va naslchilik

Toshkent-2025

Modul/FAN SILLABUSI

"Agroiqtisodiyot, logistika va xizmatlar" fakulteti

70810401- Agronomiya
70810402- O'simlikshunoslik
70810403- Organik dehqonchilik va oziq-ovqat xavfsizligi
70810501- O'simliklar himoyasi
70810502- Entomologiya
70810503- Fitopatologiya
70810601- Seleksiya va urug'chilik
70830101- Baliqchilik
70810803- Chorvachilik
70810901- Ipakchilik
70811805- Sabzavotchilik
70811001- Mevachilik
70811002- Uzumchilik va vinochilik
70811601- Yer resurslaridan foydalanish va boshqarish.
70810102- Qishloq xo'jalik texnikasini loyihalashtirish va konstruksiyasini ishlash
70810404- Agrobiotexnologiya
70811004- Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish
70811201- Gidromelioratsiya
70811203- Suv kadastri va suv resurslaridan samarali foydalanish
70820101- O'rmonchilik
70810802- Qishloq xo'jalik hayvonlarining seleksiyasi va naslchilik

Fan nomi	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi
Fan turi	majburiy
Fan kodi	ITMM104
Yil	2
Semestr	1
Ta'lim shakli	kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar	120
Ma'ruza	24
Amaliy mashg'ulotlar	-
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	24
Mustaqil ta'lim	72
Kredit miqdori	4
Baholash shakli	imtihon
Fan tili	o'zbek

Fanning maqsadi (FM)

Mazkur Sillabus "Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi" kafedrasining 2025-yil ___-avgustdagi ___-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Fakultet dekani:	**K. Ruzmetov**
Kafedra mudiri :	**O. Ostonov**
Tuzuvchilar:	**M.Abduraimova**
	Y.Yakubov

FM 1	Ushbu fan magistrlarni ilmiy izlanishning o'ziga xos jihatlari bilan tanishtiradi, ularda magistrlik dissertatsiyasi ustida ishlash, uni talab darajasida tayyorlashga ko'maklashishni ko'zda tutadi. Ilmiy izlanishda umum falsafiy, umum ilmiy hamda maxsus fan metodlarini qo'llash yo'llarin io'rgatadi, magistrlik dissertatsiyasiga qo'yiladigan talablarni to'g'ri anglash imkoniyatini yaratadi. Fanining o'qitishdan maqsad– ilmiy tadqiqot dasturini tuzish va unda nazariya va amaliyot birligiga rioya qilish malakalarini shakllantirishdan iborat. **Fanning vazifalari:** -ilmiy tadqiqot ishini tayorlashda ilmiy izlanish, ilmiy dalillarning rolini anglash, bilimdan asosiy metodologik vosita sifatida foydalanish; - ilmiy tadqiqot jarayonida muammoni to'g'ri qo'yish va uning yechimini topish yo'llarini izlash texnologiyasini; -axborot va axborot texnologiyalaridan foydalanishning zaruriyati; -ilmiy ish ma'nosini tushunishning ahamiyati -ilmiy tadqiqot jarayonida olim mas'uliyatining ahamiyatini o'rganishdan iborat.

	Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1	"Ilmiy tadkikot metodologiyasi"fani masalalari doirasida magistrant: -ilmiy tadqiqot olib borish uchun,ilmiy izlanishlarning yunalishlarini, mavzuni tanlash,tadqiqotning rejasini tuzishda adabiyotlardan foydalanish;
2	Ilmiy tadkikotning amal kilish mexanizmlari xaqida tasavvurga ega bo'lishi, tadqiqot strukturasini ***bilishi va ulardan foydalana olishi;***
3	Taxlil kilish va ularga xavola berish, mavzuni yoritish uchun ilmiy dalillarni tanlash;
4	Xulosalarning mantiqiy izchilligini ta'minlash, matnni ravon va savodli yozish ***malaka va tasavvurga ega bo'lishi lozim.***
5	- empirik materiallarni saralash, tanlash va ulardan foydalanishlari lozim;
6	ilmiy faoliyatni tashkil etishda fanlararo, xususiy ilmiy, tizimli yondashuv, tankidiy tahlil metodlaridan foydalanish haqidagi ***ko'nikmalarga ega bo'lish kerak.***

	Ta'lim natijalari (TN)
	Bilim jihatidan:

TN1	Magistrlar quyidagi imkoniyatlarga ega bo'lishlari kerak: • ilmiy tadqiqot ishini tayorlashda ilmiy izlanish, ilmiy dalillarning rolini anglash, bilimdan asosiy metodologik vosita sifatida foydalanish; • ilmiy tadqiqot jarayonida muammoni to'g'ri qo'yish va uning yechimini topish yo'llarini izlash texnologiyasini;
TN2	**Tahlil jihatidan:** Magistrlar quyidagi imkoniyatlarga ega bo'lishlari kerak: • ma'lumotlarni taxlil qilish, tartibga solish va sharhlash; • dinning eng qadimgi shakllari va jaxon dinlarining paydo bo'lisi va rivojlanishini tahlil qilish ; • xronologik ma'lumotlarda qo'llash; • diniy muammolar va vaziyatlarni tahlil qilish;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN3	Magistrlar quyidagi imkoniyatlarga ega bo'lishlari kerak: • axborot va axborot texnologiyalaridan foydalanishning zaruriyati;
TN4	Magistrlar quyidagi imkoniyatlarga ega bo'lishlari kerak: • ilmiy ish ma'nosini tushunishning ahamiyati
TN5	• ilmiy tadqiqot jarayonida olim mas'uliyatining ahamiyatini o'rganishdan iborat
Fan mazmuni	
Mashg'ulot shakli: Ma'ruza mashg'ulot (M)	
M1	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi faninig predmeti. Fan-ijtimoiy madaniy hodisa sifatida
M2	Ilmiy tadqiqot faoliyatining namoyon bo'lish shakllari
M3	Ilmiytadqiqotda innovatsiya va novatsiyalarning o'rni
M4	Oqilonalik va ilmiy tadqiqot metodologiyasi uyg'unligi.
M5	Asosiy metodologik yondoshuvlar va tamoyillar
M6	Ilmiy tadqiqotning tiplari
M7	Muammo va muammoli vaziyat ilmiy tadqiqotning boshlang'ich asosi.
M8	Ilmiy tadqiqotda dalillarning roli.
M9	Ilmiy tadqiqot metodlariga axborot va axborot texnologiyalarining ta'siri.

- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) **3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanda doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	**M. Abduraimova** - ToshDAU "Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi" dotsenti, siyosiy fanlar nomzodi. **Y.Yakubov** - ToshDAU "Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi" dotsenti, falsafa fanlar nomzodi
E-mail:	Elektron pochta: mabduraimova 1966@gmail.com
Tashkilot:	**Toshkent davlat agrar universiteti,** **"Agroiqtisodiyot, logistika va xizmatlar" fakulteti**
Taqrizchilar:	**Shermuxamedova N.A.** – O'zMU, "Falsafa va ma'naviyat asoslari" kafedrasi mudiri, falsafa fanlari doktori, professor **Madayeva Sh.O.** – O'zMU, "Falsafa va mantiq" kafedrasi mudiri, falsafa fanlari doktori, professor

Mazkur Sillabus universitet Kengashining 2025-yil ______dagi

___ -sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

6	**Axborot manbalari** 1.http://www.edu.uz 2.http://www.prezident.uz 3.http://www.gov.uz 4.http://www.lex.uz 5.http://www.kun.uz 6.http://www.ziyonet.uz 7.http://www.faylasuf.uz 8.http://www.natlib.uz 9.http://www.marifat.uz 10. http://www.faylasuf.uz 11. http://www.natlib.uz 12. http://www.marifat.uz

Talabalarning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichlarini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qyo'masa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli maavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunining tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan mazmuning amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;

M10	Ilmiy tadqiqotda tushunish va tushuntirishning ahamiyati	
M11	Olimning ijtimoiy mas'uliyati	
M12	Ilmiy tadqiqot ishlarin iolib borish, uning natijalarini rasmiylashtirish va hayotga tatbiq etish. *(magistrlik dissertatsiyasi misolida)*	
	Mashg'ulot shakli: Seminar mashg'ulot (S)	
S1	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi faninig predmeti. Fan-ijtimoiy madaniy hodisa sifatida	
S2	Ilmiy tadqiqot faoliyatining namoyon bo'lish shakllari	
S3	Ilmiytadqiqotda innovatsiya va novatsiyalarning o'rni	
S4	Oqilonalik va ilmiy tadqiqot metodologiyasi uyg'unligi.	
S5	Asosiy metodologik yondoshuvlar va tamoyillar	
S6	Ilmiy tadqiqotning tiplar	
S7	Muammo va muammoli vaziyat ilmiy tadqiqotning boshlang'ich asosi.	
S8	Ilmiy tadqiqotda dalillarning roli.	
S9	Ilmiy tadqiqot metodlariga axborot va axborot texnologiyalarining ta'siri.	
S10	Ilmiy tadqiqotda tushunish va tushuntirishning ahamiyati	
S11	Olimning ijtimoiy mas'uliyati	
S12	Ilmiy tadqiqot ishlarin iolib borish, uning natijalarini rasmiylashtirish va hayotga tatbiq etish. *(magistrlik dissertatsiyasi misolida)*	
	Mustaqil ta'lim (MT)	72-soat
1	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi faninig predmeti. Fan-ijtimoiy madaniy hodisa sifatida	2
2	Ilmiy tadqiqotning zamonaviy metodlari.	2
3	Pedagogik ilmiy tadqiqotlarda novatsiya va innovatsiyalarning o'rni	2
4	Ilmiy muammo va muammoli vaziyat.	2
5	Ilmiy tadqiqotda ratsionallik va irratsionallikning o'rni.	2
6	Ilmiy tadqiqotning zamonaviy metodlari	2
7	Fundamental tadqiqotlar va ularning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni.	2
8	Amaliy tadqiqot va ishlab chiqarish.	2

9	Fundamental tadqiqotlar va ularning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni.	2
10	Ilmiy tadqiqot inson ijodiy faoliyatining o'ziga xos ko'rinishi.	2
11	Innovatsiya yangi ilmiy texnik yutuqlardan foydalanish usuli sifatida	2
12	Ilmiy tadqiqot inson ijodiy faoliyatining o'ziga xos ko'rinishi	2
13	Ilmiy bilimlar rivoji va ularning nanotexnologiyalardagi o'rni.	2
14	Pedagogikada ilmiy tadqiqotning asosiy tiplari. .	2
15	Fundamental, amaliy, innovatsion konstruktorlik loyihalash	2
16	Pedagogik ilmiy tadqiqotda ilmiy muammoning tutgan o'rni.	2
17	Tasvirlash, tavsiflash, tushunish va tushutirishning ilmiy tadqiqotdagi o'rni	2
18	Ilmiy bilish darajalari emperik va nazariy bilish.	2
19	Fan va ta'lim sohasida kurash usullari vositalari	2
20	Ilmiy bilish darajalari emperik va nazariy bilish.	2
21	Axborotlar va axborot texnologiyalarining ilmiy bilishdagi o'rni.	2
22	Ilmiy tadqiqotning tiplari	2
23	Fanning differensiyasi va integratsiyasi.	2
24	Axborot – obektiv reallikning muhim qismi	2
25	Ijod va ijodiy faoliyat uyg'unligi.	2
26	Ijodiy faoliyatning turlari	2
27	Oqilonalik va ilmiy tadqiqot metodologiyasi uyg'unligi.	2
28	Fanda tushunish va tushuntirish muammosi	2
29	Ilmiy ta'lim uning fan taraqqiyotidagi o'rni.	2
30	Sinergetika - fanlararo ilmiy tadqiqot metodi.	2
31	Magistrlik dissertasiyasiga qo'yiladigan talablar	2
32	Ilmiy izlanishda olimning ijtimoiy mas'uliyati.	2
33	Ilmiy maqola va unga qo'yiladigan talablar	2

34	Eksperimentning maqsad va vazifasi	2
35	Ilmiytadqiqotlarniprognozlashtirish	2
36	Sinergetika - fanlararo ilmiy tadqiqot metodi.	2

Asosiy adabiyotlar	
1	Valiyeva C.,Tulenova K.J. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi.O'quvqo'llanma. T., 2020.
2	Saifnazarov I., Muxtorov A., Sultonov T., Ernazarov D. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. O'quv-uslubiy qo'llanma.
3	Shermuhammedova N. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. O'quv qo'llanma. T.,Axborot texnalogiyalari, 2014, 450 b
4	Izzetova E., Po'latova D.A. Filosofiya i metodologiya nauki. O'quv qo'llanma. T., 2013.
5	DavronovZ.D. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. T:TMI. 2006-267.b

Qo'shimcha adabiyotlar:	
1	Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz.1 jild. Toshkent: O'zbekistonNMIU, 2017. 534 b.
2	MirziyoyevSh.M. Xalqimizning roziligi bizning faolyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2 jild. Toshkent: O'zbekistonNMIU, 2019. 592 b.
3	MirziyoyevSh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. 3 jild. Toshkent: O'zbekistonNMIU. 2019. 372 b.
4	Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. 4 jild. Toshkent: O'zbekistonNMIU, 2020. 452 b.
5	TulenovJ.T. Falsafiy madaniyat va ma'naviyat kamolot. -T., 2000.
7	Tulenov J. Metodologiya nauchnogo tvorchestva.- T.2001.
8	Tulenov J. Filosofskiye problema nauki. T. 2001.
9	Aripov M Infarmatika va hisoblash texnikasi asoslari. T.: Universistet.2001, 306 b
10	Falsafa qisqacha izohli lug'at .-T.: Sharq, Abdullayeva M ta'riri 2004-384 b
11	Shermuhammedova N.A. Falsafa va fanmetodologiyasi. T.: Axborot texnalogiyalari. 2008-436 b
12	ShermuhammedovaN.A. Gnosologiya-bilishnazariyasi,T:Noshir,2011
13	MamatovN., NosirovO'.,AbdullayevaG. Fanning falsafiy masalalari. -T. 2000 y.
14	Xo'jamurodov I. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi.O'quvqo'llanma. T., 2015 yil.